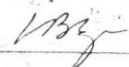

Міністерство освіти і науки України
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

 І.В.Гунько
« 23 » серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Кредитування в АПК

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітнього рівня першого (бакалаврського)

Вінниця – 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Кредитування в АПК» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». 2019.- 17 с.

Розробники: д.е.н., доцент Вдовенко Л.О.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від “ 20 ” серпня 2019 року № 1

В.о. завідувача кафедри д.е.н., доцент Вдовенко Л.О.

(Вдовенко Л.О.)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету

Протокол від 22 серпня 2019 р. №1

Голова навчально-методичної комісії факультету доц. Левчук О.В.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні науково-методичної комісії університету

Протокол від 23 серпня 2019 р. №1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> Спеціальність 072 «Фінанси , банківська справа та страхування» Перший (бакалаврський) освітній ступінь	Варіативна	
Атестацій - 2		Рік підготовки (курс):	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>навчальні науково-дослідні завдання, реферативні повідомлення, доповіді</u> (назва)			
		2-й	5-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90			9-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 8		Лекції	
			9-й семестр – 4 год
		Практичні, семінарські	
			9-й семестр –2 год
		Самостійна робота	
			24 год.
		Курсове проектування	
		-	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: Теоретичне навчання: 9-й семестр – залік	

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 50%
- для заочної форми навчання – 15,3%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи знань з теорії і практики кредитування підприємств АПК, використання грошово-кредитного інструментарію в сучасній кредитній системі, дослідження ролі кредиту в економіці держави, як невід'ємного елементу підготовки висококваліфікованих бакалаврів.

Метою дисципліни «Кредитування в АПК» є:

Освітня: розкрити передумови та етапи розвитку кредитних відносин, сформувані категоріальний та понятійний апарат для використання в практичній діяльності.

Виховна: закласти основи для розуміння фінансових відносин в суспільстві, сформувані повагу до держави та її фінансово-кредитних інституцій.

Практична: ознайомити з особливостями кредитування підприємств аграрного сектора економіки банківськими установами та іншими фінансово-кредитними інституціями.

Основні завдання вивчення дисципліни: опанувати основи функціонування банківської та парабанківської системи, призначення та ролі кредиту в розвитку реального сектору економіки та економіці країни в цілому; ознайомити з базовими термінами та поняттями в галузі кредитування та фінансування діяльності підприємств АПК; ознайомитись з механізмами кредитування; вивчити зарубіжний досвід кредитного обслуговування підприємств аграрної сфери економіки; висвітлити основні проблеми кредитування в Україні.

Як результат вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати:*

- основи походження, економічну природу, функції, види форми та роль кредиту, етапи кредитного процесу;
- економічну природу позичкового процента та чинники впливу на нього;
- особливості фінансового посередництва на ринку позичкових капіталів;
- роль банківської та парабанківської системи у фінансовому посередництві;
- особливості аграрного сектора та необхідність його кредитування;
- особливості пільгового кредитування аграрного сектора економіки;
- види забезпечення кредиту;
- досвід розвинутих країн в кредитуванні аграрного сектору;
- особливості кредитного кооперування: історію, розвиток, проблеми та наслідки.

вміти:

- здійснювати розрахунок вартості позичкового капіталу;

- визначати потребу підприємства в кредитних ресурсах;
- розраховувати простий та складний відсоток за кредитом;
- здійснювати фінансові прогнози стану кредитного забезпечення та виробляти управлінські рішення

2. Програма навчальної дисципліни

Атестація 1

Роль кредиту у ринковій економіці та особливості кредитування АПК

Тема 1. Економічна природа кредиту. Функції, форми та роль кредиту в сучасних умовах

Тема 2. Фінансове посередництво у кредитуванні

Тема 3. Особливості аграрного сектора та необхідність його кредитування

Атестація 2

Вдосконалення кредитного забезпечення аграрного сектора економіки

Тема 4. Досвід формування специфічних систем кредитного обслуговування аграрного сектору

Тема 5. Шляхи удосконалення системи кредитного обслуговування аграрного сектора економіки

4. Результати навчання за дисципліною «Кредитування в АПК»

Компетент-ності	Результати навчання
ІНК	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері кредитування АПК у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення фінансування та характеризується невизначеністю умов і вимог
ЗК	<p>- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу економічних та фінансових процесів, явищ, механізмів та розуміння їх причинно-наслідкових зв'язків, вміння пристосовуватись до нових умов та ситуацій, організація, планування та прогнозування результатів наукових досліджень;</p> <p>– здатність генерувати нові ідеї, здійснювати пошук альтернативних рішень управлінського спрямування з метою поліпшення кредитування підприємств аграрного сектора економіки;</p> <p>– здатність вчитися і бути сучасно навченим, здатність бути критичним і самокритичним, формувати почуття особистої відповідальності, наполегливість, гнучкість, енергійність, впевненість в собі, ініціативність.</p>
ФК	<p>1. Науково - дослідна діяльність – здатність до обробки, аналізу та систематизації інформації з питань розвитку кредитних відносин підприємств, вибір методів і засобів вирішення задач по управлінню фінансуванням господарюючих суб'єктів, розробка теоретичних і практичних моделей досліджуваних фінансових процесів, явищ і об'єктів, які відносяться до професійної діяльності, вміння оцінювати і інтерпретувати отримані результати.</p> <p>2. Організаційні навички – здійснення фінансової, банківської та страхової діяльності із врахуванням умов ризику, прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.</p> <p>3. Інноваційна діяльність – здатність здійснювати пошук і вивчення нових можливостей, створення чогось нового в контексті дослідницької роботи, уміння об'єктивно оцінювати та аналізувати наслідки впровадження фінансового забезпечення для підприємства та галузі.</p> <p>4. Аналітична складова - здатність до підготовки аналітичних матеріалів для оцінки в галузі економічної та фінансової</p>

	політики, здатність аналізувати та використовувати різноманітні джерела інформації для проведення фінансово-економічних розрахунків, здатність складати прогнози головних фінансово-економічних показників діяльності підприємства, банку тощо.
--	---

5. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	У тому числі					усього	У тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с.р.	л		п	лаб.	інд.	с.р.	
Атестація 1. Роль кредиту у ринковій економіці та особливості кредитування АПК												
Тема 1. Економічна природа кредиту. Функції, форми та роль кредиту в сучасних умовах							15	-	1			4
Тема 2. Фінансове посередництво у кредитуванні							15	2				4
Тема 3. Особливості аграрного сектора та необхідність його кредитування							10	2	1			4
Разом							40	4	2			12
Атестація 2. Вдосконалення кредитного забезпечення аграрного сектора економіки												
Тема 4. Досвід формування специфічних систем кредитного обслуговування аграрного сектору							20	1	1			6
Тема 5. Шляхи удосконалення системи кредитного обслуговування аграрного сектора економіки							30	1	1			8

Разом							50	2	2			12
Усього годин							90	6	4			24

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Економічна природа кредиту. Функції, форми та роль кредиту в сучасних умовах		1
2	Фінансове посередництво у кредитуванні		-
3	Особливості аграрного сектора та необхідність його кредитування		1
4	Досвід формування специфічних систем кредитного обслуговування аграрного сектору		1
5	Шляхи удосконалення системи кредитного обслуговування аграрного сектора економіки		1
	Разом		4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Економічна природа кредиту. Функції, форми та роль кредиту в сучасних умовах		4
2	Фінансове посередництво у кредитуванні		4
3	Особливості аграрного сектора та необхідність його кредитування		4
4	Досвід формування специфічних систем кредитного обслуговування аграрного сектору		6
5	Шляхи удосконалення системи кредитного обслуговування аграрного сектора економіки		8
	Разом		24

7. Індивідуальні завдання

1. Роль банків в процесі формування лізингових відносин в Україні
2. Сучасні методи оцінки кредитоспроможності позичальника
3. Форми забезпечення повернення кредиту та їх характеристика
4. Особливості надання кредиту в розвинутих країнах.
5. Взаємовідносини банків з підприємствами з приводу кредитного обслуговування

6. Зарубіжна практика проведення банками лізингових та факторингових операцій
7. Роль банківських установ у формуванні інвестицій підприємств АПК
8. Механізм часткової компенсації ставок за кредитами КБ підприємствам АПК
9. Основні об'єкти банківського кредитування аграрних підприємств
10. Основні види та вимоги до застави (вітчизняний та зарубіжний досвід)
11. Зарубіжний досвід розвитку агропромислового виробництва
12. Роль кредиту в прискоренні процесу нагромадження капіталу в сільському господарстві
13. Кредитна кооперація в Україні.
14. Лізингові операції при кредитуванні аграрного сектора економіки
15. Розвиток кредитної інфраструктури

8. Методи навчання

- Бесіда
- Співбесіда
- Пояснення
- Інноваційні методи з використанням мультимедійних презентацій

9. Форми контролю

- Опитування (усне, письмове)
- Захист тем
- Тестування
- Перевірка конспектів
- Реферативні повідомлення
- Підсумкова контрольна робота

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Атестація 1.			Атестація 2	
T1	T2	T3	T4	T5
10	9	16	18	17

Підсумковий тест	Сума
(залік – 3 семестр) – 30 балів	100 балів

11. Методичне забезпечення

1. Вдовенко Л.О., Гришук Н.В. Кредитування в АПК. Програма варіативної навчальної дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання

факультету економіки та підприємництва спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».- Вінниця.- 2017

1. Кредитування в АПК. Методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи студентів денної та заочної форми навчання факультету економіки та підприємництва спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».- Вінниця.- 2017.

12 .РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Алексійчук В.М. Гроші та кредит в системі відтворення АПК.- К.:ІАЕ,1998.

2. Алексєєв І.В., Колісник М.К. Гроші та кредит: Навч. посіб.- К.:Знання, 2009.- 253 с.

3. Бойцун Н.Є., Стукало Н.В. Міжнародні фінанси: Навчальний посібник.- 2-ге видання.- К.: ВД «Професіонал», 2005.- 336 с.

4. Булеєв І.П., Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю., Гаврікова А.В. Гроші та кредит. Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007.- 120 с.

5. Гальчинський А.С. Теорія грошей: Навчально-методичний посібник.- К.: Основи, 1998.- 415 с.

6. Васюренко О.В. Банківські операції : Навч. посібник.- 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006.- 311 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

7. Версаль Н.І., Дорошенко Т.В. Теорія кредиту: Навч.посіб.- К.:Вид.дім «Києво-Могилянська академія», 2007.- 483 с.

8. Дем'яненко М.Я., Алексійчук В.М. та ін. Фінанси в період реформування агропромислового виробництва .- К.ІАЕ УААН, 2002.- 645 с.

9. Капран В.І., Кравченко М.С., Коваленко О.К., Омельченко С.І. Банківські операції. Навчальний посібник.- К.:Центр навчальної літератури, 2006.- 208 с.

10. Колодізєв О.М., Яременко О.Р. Гроші та кредит: Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни.- Х.: Видавничий Дім «ІНЖЕК», 2004.- 156 с. Укр. мова.

11 . Лагутін В.Д. Гроші та грошовий обіг : Навч. посібник.- 4-те вид., перероб. і доп..-К.:Знання, КОО,2002.- 200 с. (Вища школа ХХІ ст.)

12. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: Навч. посіб. — 3-те вид., перероб. 1 доп.— К.: Знання; КОО, 2002. — 215 с. (Вища освіта ХХІ ст.).

13. Леончук І.Д. Операції центрального банку: Навч. посібник.- К.: Алеута, 2005.- 143 с.

14. Луців Б.Л. Гроші, банки та кредит: у схемах і коментарях. Навч. посібник / 3-тє вид., стереотипне.- Тернопіль: Карт-бланш, 2004.- 219 с.

15. Мороз А.М. , Савлук М. І, Пуговкіна та інш. За ред. докт. екон. наук, проф. А. М. Мороза Банківські операції/ Підручник.— 2-ге вид., випр. і доп. /. - К.: КНЕУ, 2002. - 476 с.

16. Павлишин О.П., Ричаківська В.І. Банківські операції . Практикум: Навч.-метод. посібник.-К.:Алеута, 2005.- 158 с.
17. Романишин В.О., Уманців Ю.М. Центральний банк і грошово-кредитна політика: Навчальний посібник.- К.: Атака, 2005.- 480 с.
18. Скоморович І.Г, Реверчук С.К., Малик Я.Й. та ін. Історія грошей і банківництва: Підручник / За заг. ред.. д-ра екон. наук, проф..Реверчука С.К. - К.: Атака, 2004.- 340 с.
19. Щетинін А.І. Гроші та кредит: Підручник: Вид. 2-ге, перероб. та допов.- Київ: Центр навчальної літератури, 2006.- 432 с.
20. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Підручник.- 2-ге вид., стер.- К.:Знання, 2008.- 535 с.
- 21.Яременко О. Р. Деньги и кредит: Конспект лекций. — Х.: ХГЕУ, 2002.-64 с.
- 22.Періодичні видання: Економіка АПК, Економіка України, Фінанси України, Банківська справа, Вісник НБУ та ін..

Додаткова:

1. Вдовенко Л.О. Необхідність аграрних підприємств у кредитному забезпеченні / Л.О. Вдовенко // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. Випуск 2 (42) ЧАСТИНА 1. – 2011.- С.97-101.
2. Вдовенко Л.О. Кредит в системі фінансового забезпечення аграрних підприємств / Л.О. Вдовенко // Збірник наукових праць Львівського національного університету імені Івана Франка. - Серія економічна. Випуск 25.- 2011.- С. 35-37.
3. Вдовенко Л.О. Сутність кредиту як економічної категорії / Л.О. Вдовенко // Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету.- м. Кам'янець-Подільський. -2012.- Випуск 20.-Том 2.- С.432-435.
4. Вдовенко Л.О. Доступність кредитних ресурсів для аграрного сектора економіки / Л.О. Вдовенко // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії.- Економічні науки. м.Полтава.-2012.- Випуск 2(5). Том 2. - С.77-81.
5. Вдовенко Л.О. Кредитоспроможність як критерій надійності та фінансових можливостей аграрних підприємств / Л.О. Вдовенко // Економіка АПК.-2012.- №1.- С.74-78.
6. Вдовенко Л.О. Стан банківського кредитування аграрних підприємств / Л.О. Вдовенко // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету.- Серія Економічні науки. – Вінниця: ВНАУ, 2012.- Випуск 3(69).-Том 2.- С. 3-7.
7. Вдовенко Л.О. Роль комерційних банків у розвитку економіки України / Л.О. Вдовенко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (Економічні науки). - №1(21). Том 3.- Мелітополь-2013.-С. 65-70.

8. Вдовенко Л.А. Банковское кредитование субъектов аграрной сферы: проблемы пути решения / Л.А.Вдовенко, О.С.Вдовенко // Российский академический журнал.- 2014.-№1. Том 27.-С.30-32.

9.Фінансово-кредитний механізм діяльності підприємств : теорія та практика : колективна монографія / Л.О. Вдовенко та ін. Вінниця.- 2012.

10. Вдовенко Л.О. Механізми банківського кредитування в аграрній сфері : монографія / Л.О.Вдовенко // Вінниця:ФОП Корзун Д.Ю.-2013.-378 с.

11. Вдовенко Л.О. Стратегія фінансово-кредитного забезпечення підприємницької діяльності в аграрній сфері / Вдовенко Л.О., Фурман І.В. // Університетські наукові записки. - №4(56).- 2015 .- С.35-43.

12. Вдовенко Л.О. Фінансове забезпечення діяльності малого і середнього бізнесу в аграрній сфері економіки / Л.О. Вдовенко, Т.М. Мараховська, О.С. Черненко // Збірник наукових праць ТНЕУ, 2015. – Том 21. – № 1. – С. 225–230.

13. Вдовенко Л.О. Фінансова підтримка особистих селянських господарств – стимул розвитку агропромислового виробництва галузі / Л.О. Вдовенко, Д.С. Черненко // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2015.–№2.–С.33-38.

14. Вдовенко Л.О. Кредитне забезпечення суб'єктів аграрної сфери через створення фінансових структур /Л.О.Вдовенко // Економіка. Управління. Інновації. Випуск №3(15).– 2015.– С.

15. Вдовенко Л.О. Управління капіталом – основа ефективності функціонування підприємств аграрної сфери / Л.О. Вдовенко Л.О., Д.С.Черненко, О.В. Кельман // Фінансовий простір.– 2015.– №4(20).– С.139–142.

16. Вдовенко Л.О. Аутсорсинг в системі банківського кредитування підприємств аграрного сектору економіки / Л.О. Вдовенко // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2016.–№ 2.– С.60-69.

17. Вдовенко Л.О. Кредитне забезпечення суб'єктів аграрної сфери через створення фінансових структур /Л.О.Вдовенко // Економіка. Управління. Інновації. Випуск №3(15).– 2015.

18. Вдовенко Л.О. Інформаційна складова забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва аграрної сфери економіки / Л.О. Вдовенко, О.С. Черненко // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва.–2016.–Ч.2. Економічні науки. Вип.89.–С.45–53.

19. Вдовенко Л.О. Формування ефективного механізму кредитування малого та середнього бізнесу в Україні [Електронний ресурс] / Л.О.Вдовенко, Р.Р.Воловодівський, М.С. Євтухівський // Інфраструктура ринку.- 2018.- №20.-С.221-226 Режим доступу до ресурсу: [http: www.market-infr.od.ua/uk/20-2018](http://www.market-infr.od.ua/uk/20-2018).

20. Вдовенко Л.О. Методичні підходи оцінки ефективності кредитних відносин [Електронний ресурс] / Л.О.Вдовенко // Економіка та суспільство.-.- 2018.- №17.- С.518-523. Режим доступу до журналу:

<http://economyandsociety.in.ua> (Index Copernicus)

21. Вдовенко Л.О., Вдовенко С.А. Стан та перспективи розвитку аграрного сектору в контексті державної політики фінансової підтримки товаровиробників. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики». 2018. №3. С.113-122 .

22. Вдовенко Л.О. Кредитна політика системно важливих банків в Україні. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. - 2018.- №11.- С.73-83.

Інтернет-ресурси:

1. [http:// www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua) – [Верховна Рада України](#)
2. <http://www.nau.ua> – Нормативні акти України
3. <http://www.vuzlib.net> – Економіко-правовая бібліотека
4. [http:// www.economics.at.ua](http://www.economics.at.ua) – Економіка
5. [http:// www.library.if.ua](http://www.library.if.ua) – Бібліотека економіста
6. <http://www.ukrinform.ua> – *Бізнес та фінанси*
7. [http:// www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua) – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
8. [http:// www.dfp.gov.ua](http://www.dfp.gov.ua) – Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України
9. [http:// www.ssmc.gov.ua](http://www.ssmc.gov.ua) – Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку
10. [http:// www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua) – Національний банк України
11. [http:// www.finmarket.info](http://www.finmarket.info) – Фінансовий ринок

Періодичні видання:

12. Фінанси України
13. Економіка України
14. Фінансовий ринок України
15. Вісник НБУ
16. Банківська справа
17. Цінні папери та фондова біржа
18. Формування ринкових відносин
19. Регіональна економіка
20. Фінансовий ринок

13. Інформаційні ресурси

21. Опорний конспект лекційного курсу «Кредитування в АПК» (персональний кабінет викладача).
22. Тестові завдання зі статистики (внутрішній сайт ВНАУ).
23. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ).